

**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De personis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Francofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

De Oeconomo Episcopi. Tit. 27

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62002)

cessori Episcopo, *Clem. statutum. de elect. Barbof. d. lib. & cap. num. 135.* Statuto tamen ex iis Vicario salario honorabili. *Barbof. d. loc.* Qui Syndicatus stare tenerur, & Episcopo Successionis administrationis reddere rationem. *Concil. Trident. d. sess. 24. de reform. cap. 6. Pavin. d. tract. part. 2. qu. 28. Sbroz. de officio vicarii lib. 3. qu. 52.*

25 *Cessat potestas & Jurisdictio Capituli, simul ac novus Episcopus Episcopatus adeptus est possessionem. Pavin. d. part. 4. quest. 10. num. 19. Quaranta. d. verb. Capitulum Sede vacante num. 13. fac. Extrav. in jure. de elect.*

26 *Demum sciendum, quod quae de potestate Capituli Sede vacante diximus, intelligenda sint de Capitulo Ecclesiae Cathedralis. fac. can. Sanctorum. dist. 70. c. cum Clerici. de verbor. signif.*

TITULUS XXVII.

De Oecono Episcopi.

SUMMARIA.

1. Oeconomus Episcopi quis.	6. Officium.
2. Eum non habebat olim.	7. An satisfaciat in iudicio.
3. Habebat administrationem.	8. Episcopo defuncto quae facere debeat.
4. Non dominium.	9. An potest alienare.
5. Oeconomi origo.	10. Rationes cur reddit.

1 **I**nter Adjuutores & Administros Episcopi & locandus Oeconomus, id est, Ecclesiae rerum dispensator.
 2 Est enim Episcopi in temporalibus Vicarius.
 In prima Ecclesia Episcopus res & bona Ecclesiae administrabat per se; ut ex can. Apostol. 38. *Conc. Gangren.*

Gangrens. can. 7. Antiochen. can. 24. & 25. can. Episcopus. 12. qu. 1. Au-
 relum. 3. can. 5. Tolet. 4. can. 32. can. noverint. 10. qu. 1. pater. Nam col-
 lecta; id est, ara qua quisque conferebat, deponerentur apud Episco-
 pum, qua is pupillis, viduis, egentibusque aliis erogabat: Teste Justi-
 no Martyre. in Apolog. 11. sic Latinè loquente; *Ceterum qui locupletio-
 res sunt, & volunt, pro arbitrio quisq. suo quod visum est, contribuunt, &
 quod ita colligitur apud Antistitem deponitur, atq. ille inde opitulatur pupil-
 lis & viduis, & his qui propter morbum, aut aliquam aliam causam egent,
 quiq. in vinculis sunt, & peregre advenientibus hospitibus, & in summo
 indigentium is omnium curator est.* Præterea ea, ex quo Ecclesia dotem
 habuit suam, id est, decimas & prædia, decimas & prædiorum redditus,
 habebat in potestate sua Episcopus; ita ut ex his fierent partes quatuor;
 Quarum unam seponeret sibi, Clero alteram, pauperibus tertiam, quar-
 tam impenderet fabricæ. *can. videntes. 12. qu. 1. can. vobis. can. Vultu-
 ran. 12. qu. 11.*

Imò tota Ecclesiæ dos in potestate fuit Episcopi; nullo in ejus dis-
 pensatione manente fundatori jure: *can. sic quidam. can. decretum. can.
 noverint. 10. qu. 11.* Undè & in foundationis limine Ecclesiæ alicujus
 conditor Episcopo offerre debet obsequium, & quidem per donatio-
 nem, id est, chartulæ traditionem confirmatum. *ex Concil. Wormat.
 can. 4.*

Habebat enim Episcopus plenam & liberam rerum Ecclesiastica- 3
 rum administrationem, nec tenebatur reddere rationes. Ei enim cre-
 ditærat rerum Ecclesiæ administratio, ut exerceret eam quasi intente
 Deo, *ut s. fr. & p. q. d. 1. q. 3. can. Apost. 38.* non redditurus rationem homi-
 nibus, sed Deo: Etenim absurdum judicatum, ab eo rationes rei pe-
 cuniariæ exigere, cui humanarum animarum, quæ longè pretiosiores,
 cura esset credita. *teste Clement. lib. 2. cap. 36.*

Episcopus tamen ita rerum Ecclesiasticarum habebat potestatem, 4
 ut eas dispensaret in usus congruos sui & Clericorum pauperumque;
 quod si eas converteret aut in rem suam, aut erogaret in cognatos, de
 his cogebatur Synodo Provinciali reddere rationes. *d. Concil. Antiochen.
 can. 25.* Debet enim Episcopus rebus uti Ecclesiasticis, non ut Domi-
 nus, sed ut procurator & dispensator. *August. 1. epist. 1. ad Bonifac.*

Corvinus
 de Personis
 de neq. Ecclesiasticis

G IV

32

Comitem ait; Si privatam possidemus quod nobis sufficiat, non illa nostra sunt, sed pauperum, quorum procuracionem quodammodo gerimus, nec proprietatem nobis usurpatione damnabili vindicamus. Debat enim Episcopus res Ecclesiae attingere non ut proprias, sed ut commendatas, id est, depositas: Concil. Cabillonens. 11. can. 6. Ideoque electus solebat ante consecrationem rerum suarum descriptionem, id est, inventarium, conficere; ne quasita post Episcopatum, subducerentur Ecclesiae. can. de Syracusana. dist. 28.

- 5 Sed onere Episcopatus postea ingravescente, fidelium & sacrarum facultatum numero aucto, ne à spiritualium rerum cura Episcopi avocarentur temporalium studio, vel ne omnia absque arbitro essent in potestate Episcopi, vel quia Episcopi res administrabant per laicos, ut levarent onus illud, placuit in Concilio Chalcedonensi can. 26. confirmato per Concil. Hispal. 11. cap. 9. can. in nova. 16. qu. 7. ut singuli Episcopi sibi de proprio Clero constituerent Oeconomum, ne rerum Ecclesiasticarum administratio esset sine testimonio. can. quia in quibusdam. 26. qu. 7. Si negligerent, jus eligendi devolvebatur ad Metropolitanum. can. cum simus. 9. qu. 3.

Dico, ex proprio Clero; Quia, ut d. Concil. Hispal. dicit, non deest Laicum esse Vicarium Episcopi, & seculares judicare in Ecclesia; d. can. Vel quia, ut dicit Papa Gregorius I. Clerici, ut subditi, facilius ad rationes reddendas cogi possunt, & si visi fuerint suspecti, removeri, vel coerceri. can. indicatum. dist. 89.

- 6 Oeconomus non nisi praestito fidelitatis Episcopo juramento res attingit Ecclesiae. fac. can. ult. 22. qu. 3. c. nullus de jurejur. c. gravem. de excess. prelat.

Ejus officium est res Ecclesiae gubernare: l. jubemus. 14. C. de SS. Eccles. Clericis ammonas praebere: quod superest in pauperes erogare: Novel. 3. l. omnes. §. nihilominus. C. de Episc. & Cler. actiones Ecclesiasticas movere & excipere: l. cum Clericis. d. l. omnes. §. praterea. §. hoc nihilominus. Nov. 113. cap. 28. c. Imperatorum. de juram. calum. c. 11. de capell. Monach.

- 7 In judicio conventus non satisfacit judicatum solvi; imò & Clericis

ci lite pulsati non alium dant fidejussorem quam Oeconomum. d. l. cum clericis. d. l. omnes.

Defuncto Episcopo vel deposito, ejus est rerum Ecclesiasticarum 8 conficere inventarium, ut ex futuro successori conferentur incolumes. can. charitatem. 13. qu. 11.

Non potest res Ecclesie alienare, nisi certis ex causis. l. jubemus. 9 Auth. quibus fung. C. de SS. Eccles.

Rationes actus sui reddere debet Episcopo. Concil. Chald. can. 26. 10 Absferra. dissert. jur. Canon. lib. 2. cap. 3.

TITULUS XXIIX.

De Vicedomino.

SUMMARI A.

- 1. Vicedominus quis.
- 2. Ejus officium.
- 3. In quibus conveniat aut differat cum Oeconomo.
- 4. Vicedomini olim Clerici erant, postmodum & Laici.
- 5. Et corrupti. An corrigibiles.

Episcopus præter Oeconomum constituere sibi debet Vicedominum, quo, in temporalibus, in quibus est Episcopi Vicarius, Adjutore & ministro utatur. can. volumus. dist. 89. Capit. Caroli M. lib. 3. cap. 26. Appellatur & Vicedominus, quod vices gerat Episcopi, qui honoris ergo dicitur Dominus, ut cum ei per Diaconum occinitur, *Sube Domne benedicere.* Gallis *Vidame.*

Ejus officium est tueri & defendere res Episcopatus. 2

Habet multa cum Oeconomo communia, ut, in quibusdam Ecclesiis fuit Curator Xenodochii & pauperum dispensator, ut in Brementsi, teste Adamo Brementsi. lib. 4. cap. 22. qui ait; *Et tunc quidem Vicedominus noster quasi fidelis dispensator & prudens, ad custodiendas pauperum eleemosynas deputabatur.* Hoc tamen Vicedominus ab Oeconomo 3 dispart,

Corvinus
de Personis
Beneficentibus Ecclesiasticis

G IV

32